

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K O Ł O B R Z E G

1. Nazwa

DWORZEC KOLEJOWY (PKP)

2. Czas powstania

**4 ćw. XIX w., 1904 r.
przeb. I. 30. XX w. i po 1945 r.
(modernizm)**

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok frontowy bryły od strony południowej

Widok ogólny bryły od strony południowo-wschodniej

Widok ogólny bryły od strony zachodniej

Widok na tylną część bryły (północną) od strony torów

4. Adres (ulica, nr posesji)

**Kołobrzeg
ul. Kolejowa 3
p-ta 78-100
nr dz. 1/23, obr. 12**

5. Przynależność administracyjna

województwo **zachodniopomorskie**

powiat **kołobrzeski**

gmina **Miasto Kołobrzeg**

6. Formy ochrony

Inne:

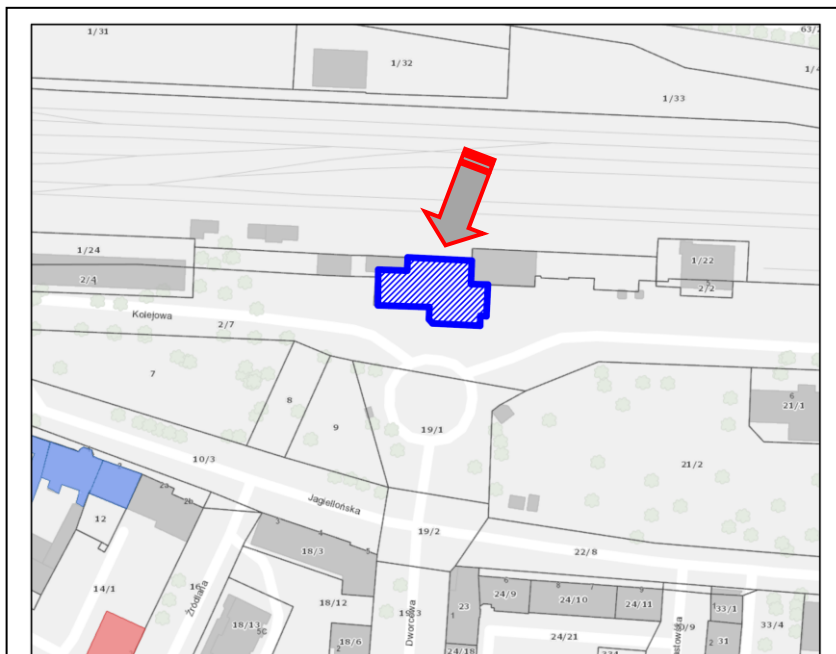
Obiekt ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków
na podstawie Zarządzenia Nr 87/14
Prezydenta Miasta Kołobrzeg
z dn. 21.10.2014 r.
(aktualizacja: zarządzenie nr 101/22
z dn. 26.08.2022 r.)

8. Historia, opis i wartości

Połączenie kolejowe w Kołobrzegu zostało założone w 1859 r. na linii Szczecin–Gdańsk. Kolej zaczęła funkcjonować jeszcze w czasie istnienia twierdzy, stąd łukowy przebieg torów omijający od strony północnej fortyfikację. Regularne kursy rozpoczęły się w 1860 r. Połączenie z Królestwem Polskim (do Warszawy) otworzono w 1877 r. początkowo budynek dworca był niewielkim obiektem drewnianym. Obecna jego forma powstała w 1904 r., w okresie dynamicznego rozwoju kurortu i zwiększonego ruchu pasażerskiego. Przekształcany w l. 30. XX w. i po 1945 r., do dziś użytkowany jest zgodnie z pierwotną funkcją.

Dworzec usytuowany jest w północnej części miasta, po południowej stronie torów kolejowych. Jest to budynek na nieregularnym obrysie wydłużonego prostokąta z ryzalitami i aneksami w każdej z elewacji. Wymurowany został z cegły, z elementami konstrukcji szkieletowej (ryglowej). Bryła jednokondygnacyjna, rozczłonkowana i asymetryczna, z dominantą kompozycyjną frontowej wieży zegarowej. Urozmaicona stromymi dachami wielopołaciowymi. W części frontowej wyróżnia się boczny ryzalit, zamknięty trójkątnym szczytem z wielkim półkolistym oknem (termalnym), o wielokwaterowym podziale szczeblinowym. Jest on po bokach flankowany wieloboczną wieżą przykrytą dwustopniowym hełmem z latarnią (ślepą) oraz niskim, kubicznym aneksem pod trójspadowym zadaszeniem. Elewacje ceglane, w części gładko tynkowane, także z uwidoczną konstrukcją ryglową. Dzielone oknami o różnym kształcie i wielkości, m.in. wielobocznymi. Wewnątrz budynku, w hallu przelotowym z kasami, zwraca uwagę płaskorzeźbiony fryz wici akantowej.

Budynek dworca o historyzującej, malowniczej i bogato ukształtowanej bryle, wyróżnia się wysokimi wartościami zabytkowymi.

Kołobrzeg, ul. Kolejowa 3 - dworzec kolejowy: <https://mapy.gis.kolobrzeg.pl>

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Ogólny stan zachowania – bardzo dobry; obiekt po remoncie i modernizacji, z odnowionymi elewacjami. Stolarki okien współczesne, o odtworzonych podziałach historycznych.

Wnioski i zalecenia konserwatorskie:

- wszelkie prace budowlano-konserwatorskie winny być **uzgadniane** z MKZ w Kołobrzegu. **Obowiązuje zachowanie:** historycznej bryły, kompozycji i podziałów elewacji frontowej wraz z detalami wystroju architektonicznego, oryginalnych stolarek (okiennych, drzwiowych, balustrad schodów); w przypadku zniszczenia historycznej formy, przy wymianie wskazane jest odtworzenie pierwotnego kształtu i podziałów.

Widok dworca z 1906 r. Źródło: fotopolska.eu

Oprac.: K. Wójcik, K. Tymbarski

10. Wykonanie karty

(autor, data i podpis)

Biuro Dokumentacji Zabytków

w Szczecinie

Maria Witek

10.2024

faksymile podpisu

11. Zatwierdzenie karty

(podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków